

Πατερικές διδαχές περί της αρετής της αγνότητας

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος Μπριαντσανίνωφ μᾶς λέγει σχετικά μέ τήν ἀρετή τῆς ἀγνείας «Πολλοί λένε πώς ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν δουλεία τῆς σάρκας καί πολύ περισσότερο ἡ ἀπαλλαγή του ἀπό πορνικούς λογισμούς καί πορνικά αἰσθήματα εἶναι ἀδύνατη, ἐπειδή τάχα πρόκειται γιά κατάσταση ἀφύσικη. Ἀλλά ὁ πάνσοφος νομοθέτης Θεός γνωρίζει πολύ καλύτερα ἀπό μᾶς τό τί εἶναι δυνατό καί τί ἀδύνατο γιά τόν ἄνθρωπο. Καί ἀφοῦ Ἐκεῖνος νομοθέτησε τήν ἀγνεία τοῦ σώματος καί τῆς καρδιάς, ὅπωςδήποτε αὐτή εἶναι δυνατή.

Ὁ νομοθέτης Θεός εἶναι, ἐπίσης, δημιουργός τῆς φύσεως, καί γι' αὐτό ἡ καρδιακή καί σωματική καθαρότητα δέν εἶναι ἀσυμβίβαστες μέ τήν φύση τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀγνεία εἶναι ἀφύσικη γιά τήν φθαρμένη ἀνθρώπινη φύση, ὅπως αὐτή κατάντησε μετά τήν παράβαση τοῦ Ἀδάμ. Ἦταν, ὅμως, φυσική κατά τήν δημιουργία καί πρὶν ἀπό τό προπατορικό ἀμάρτημα. Φυσική κατάσταση τῆς ψυχῆς μπορεῖ νά ξαναγίνει μετά τήν ἀνακαίνισή της μέ τήν πνευματική καλλιέργεια»¹.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος στό κεφάλαιο Περί ἀγνείας μεταξύ τῶν ἄλλων λέγει «4. Κανείς ἀπό ὅσους ἤσκησαν τήν ἀγνεία ἄς μή θεωρῆ δικό του κατόρθωμα τήν ἀπόκτησί της. Διότι τό νά νικήση κανείς τήν φύσι του εἶναι ἀπό τά ἀνέλπιστα. Ὅπου πραγματοποιήθηκε ἡττα τῆς φύσεως, ἐκεῖ φανερώθηκε ἡ παρουσία τοῦ ὑπερφυσικοῦ. Διότι χωρίς καμμία ἀντιλογία τό κατώτερο καταργεῖται ἀπό τό ἀνώτερο. Ἡ ἀρχή τῆς ἀγνείας εἶναι ἡ μή συγκατάθεσις στούς σαρκικούς

λογισμούς. 23. Σ' εκείνους πού εἶναι ἔκδοτοι στίς ἡδονές παρατηρεῖται, ὅπως μοῦ διηγήθηκε κάποιος πού τά ἐδοκίμασε, μετά τήν ἀνάνηψί του, μία αἴσθησις ἔρωτος σωμάτων, καί ἕνα πνεῦμα γεμᾶτο ἀναίδεια καί ἀπανθρωπιά θρονιασμένο αἰσθητά στήν καρδιά. Αὐτό τό πνεῦμα προξενεῖ στόν πολεμούμενο ἄνθρωπο πόνο στήν καρδιά πού τόν καίει σάν φλογερό καμίνι. Τόν κάνει ἐπίσης νά μή φοβῆται τόν Θεό, νά μή λογαριάζη καθόλου τήν μνήμη τῆς κολάσεως, νά βδελύσσεται τήν προσευχή, καί κατά τήν ὥρα τῆς διαπράξεως τῆς ἀμαρτίας, καί τά λείψανα ἀκόμη τῶν νεκρῶν νά τά θεωρῆ σάν ξηρούς λίθους. Καί ἄν ὁ Θεός δέν συντόμευε τόν χρόνο τῆς κυριαρχίας του, δέν θά σωζόταν καμμία ψυχή πού ἔχει ἐνδυθῆ τό πῆλινο αὐτό σῶμα, τό ἀναμεμειγμένο μέ αἷμα καί ρυπαρό χυμό. Καί πῶς μπορεῖ νά εἶναι διαφορετικά, ἀφοῦ κάθε πράγμα ἀναζητεῖ μέ σφοδρότητα ὅ,τι τοῦ εἶναι συγγενικό»².

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τονίζει σχετικά μέ τήν ἀγνότητα «Ὁ φιλόανθρωπος Κύριος, ἐπειδή δηλαδή περιβαλλόμαστε ἀπό σάρκα καί ἀναγκαζόμαστε νά πολεμᾶμε πρός ἀόρατες δυνάμεις, μάς κατασκεύασε καί ἀόρατα ὄπλα, ὥστε μέ τή δύναμη αὐτῶν νά νικᾶμε τήν φύση τῶν ἀντιπάλων. Ἔχοντας λοιπόν ἐμπιστοσύνη στήν δύναμη τῶν ὄπλων, ἄς πράττουμε ὅ,τι μποροῦμε καί θά μπορέσουμε ἐνισχυόμενοι ἀπό τήν πνευματική αὐτή πανοπλία νά κατασυντρίψουμε τήν ὄψη τοῦ διαβόλου.

Γιατί δέν μπορεῖ οὔτε τήν ἀστραπή αὐτῶν νά ὑποφέρει, ἀλλά ἐάν ἐπιχειρήσει νά σταθεῖ ἀπέναντί μας ἀμέσως τυφλώνεται. Πράγματι ὅπου βρίσκεται ἡ σωφροσύνη καί ἡ σεμνότητα καί πλήθος ἄλλων ἀρετῶν ἐκεῖ ἀπλώνεται ἐν ἀφθονίᾳ καί ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»³.

Ὁ Μέγας Βασίλειος σέ ὁμιλία του στούς ψαλμούς σημειώνει γιά τήν ἀρετή τῆς ἀγνότητας «Ὅχι ὅσες ἀναγκάστηκαν νά φυλάξουν παρθενία, οὔτε ἐκεῖνες πού ἀπό λύπη ἢ ἀνάγκη ἀκολούθησαν τό σεμνό βίο, ἀλλά ὅσες μέ εὐφροσύνη καί ἀγαλλίαση χαίρονται γι' αὐτό τους τό κατόρθωμα, αὐτές θά ὀδηγηθοῦν στόν Βασιλέα, καί θά ὀδηγηθοῦν ὄχι σέ ὅποιοδήποτε τόπο, ἀλλά στόν Ναό τοῦ Βασιλέα»⁴.

Ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος σέ λόγο παραιναιτικό λέγει γιά τήν ἀγνότητα « Ὡ ἀγνότητα, πού κατοικεῖς στίς ψυχές τῶν πράων καί ταπεινῶν, καί τούς κάνεις ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Ὡ ἀγνότητα, πού ἀνθίζεις σάν ρόδο ἀνάμεσα στήν ψυχή καί στό σῶμα, καί γεμίζεις ὅλο τόν οἶκο μέ εὐωδία! Ὡ ἀγνότητα, πού εἶσαι πρόδρομος καί σύνοικος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος! Ὡ ἀγνότητα, πού ἐξιλεώνεις τόν Θεό καί ἀπολαμβάνεις τήν πραγματοποίηση τῶν ὑποσχέσεων του, καί γι' αὐτό σέ εὐγνωμονοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι! Αὐτήν ἀγάπησαν οἱ Ἅγιοι. Αὐτή ἀγάπησε ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής· καί ἐπειδή τήν ἀγάπησε, ἀξιώθηκε νά γεῖρει στό στήθος τοῦ ἐνδόξου Κυρίου. Ὡ ἀγνότητα, πού δέν ἀπέκτεισες βραβεῖα μόνο μ' αὐτούς πού

έμειναν για πάντα παρθένοι, αλλά και μέ τούς έγγαμους! Αύτην λοιπόν άς άγαπήσουμε, για να κάνουμε να χαρεί τό Πνεύμα του Θεού, που κατοικεί μέσα μας. Σ' αυτό άνήκει ή δόξα, στους αιώνες. Άμήν»5.

.....

1. Άγ. Ιγνατίου Μπριαντσανίνωφ Άσκητικές έμπειρίες Β' Έκδ. Ι. Μ. Παρακλήτου σελ. 63.

Άγ. Ιωάννου του Σιναΐτου Κλίμαξ Έκδ. Ι. Μ. Παρακλήτου σελ. 194.

Ροδόσταγμα Χρυσοστομικής σοφίας Έκδ. Φωτοδότες τόμ. Α' σελ. 162

Βασιλειανό Άποθησαύρισμα Έκδ. Φω- τοδότες σελ. 72.

Όσίου Έφραίμ του Σύρου Έργα τόμ. Γ' σελ. 172

(Πηγή: Όρθόδοξος Τύπος, 18/07/2014)

Ποιές είναι οι αμαρτίες με τις οποίες αθετείται η αγνότητα; Και τί κακό παθαίνει ο άνθρωπος από την αθέτησή της;

ΑΠ.: Στην αγνότητα εναντιώνεται, γενικά, η λαγνεία, η ακολασία, η ηδυπάθεια, που εκδηλώνεται κυρίως με τις μορφές της πορνείας και της μοιχείας. Η ηδυπάθεια, ως ασθένεια της ψυχής, δεν περιλαμβάνει μόνο την έμπρακτη αμαρτία, αλλά και τους ακάθαρτους λογισμούς και τις επιθυμίες και τα αισθήματα, καθώς και εξωτερικές εκδηλώσεις που προηγούνται της αμαρτίας και την προετοιμάζουν, όπως λάγνες ματιές, αισχρά λόγια, φιλιά και χάρδια. Ο Κύριος το είπε ξεκάθαρα: «Όποιος βλέπει μια γυναίκα με πονηρή επιθυμία, έχει κιόλας διαπράξει μέσα του μοιχεία μ' αυτήν» (Ματθ. 5:28). Στο πάθος αυτό, βέβαια, περιλαμβάνονται και οι παρά φύση επιθυμίες και τάσεις, για τις οποίες γράφει ο απόστολος Παύλος. Η ηδυπάθεια σ' όλες της τις μορφές είναι θανάσιμη αμαρτία, που χωρίζει τον άνθρωπο από το Θεό. «Μην έχετε αυταπάτες», μας λέει ο απόστολος, «στη βασιλεία του Θεού δεν θα έχουν θέση ούτε πόρνοι ούτε ειδωλολάτρες ούτε μοιχοί ούτε θηλυπρεπείς ούτε αρσενοκοίτες» (Α' Κορ. 6:9).

Ο Θεός έπλασε τον άνδρα και τη γυναίκα και τους ένωσε με τη συζυγία, για να γεννούν παιδιά και να αυξάνεται έτσι το ανθρώπινο γένος, όχι για να καλλιεργούν τα πάθη και να τρέφουν τις σαρκικές επιθυμίες. Ο Θεός θέλει να αγιάζουμε όχι μόνο τη ψυχή μας αλλά και το σώμα μας. Η πορνεία, όμως, καταργεί τον αγιασμό, γι' αυτό και ο Κύριος τη συναρίθμησε στις πηγές της ακαθαρσίας: «Μέσα από την καρδιά των ανθρώπων πηγάζουν οι κακοί λογισμοί, μοιχείες, πορνείες... ακολασία... Όλα αυτά τα κακά πηγάζουν μέσα από τον άνθρωπο και τον κάνουν ακάθαρτο» (Μάρκ. 7:21-23). Και ο απόστολος Παύλος παραγγέλλει: «Μακριά από την πορνεία! Κάθε άλλο αμάρτημα, που μπορεί να διαπράξει κανείς, βρίσκεται έξω

από το σώμα του· αυτός, όμως, που πορνεύει, βεβηλώνει το ίδιο του το σώμα» (Α΄ Κορ. 6:18).

Τα σώματά μας είναι μέλη του σώματος του Χριστού, γι' αυτό πρέπει να είναι και όργανα ζωής Χριστού. Όποιος, όμως, πορνεύει, δεν ζει σαν το Χριστό, αφού παραδίνει το σώμα του στην αμαρτία, και το μέλος του σώματος του Χριστού το κάνει μέλος του σώματος μιας πόρνης (Α΄ Κορ. 6:15). Το έχουμε πει πολλές φορές: Το σώμα μας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος, που μας το χάρισε ο Θεός και βρίσκεται μέσα μας. Δεν ανήκουμε στον εαυτό μας. Ο Χριστός, ο Υιός του Θεού, μας εξαγόρασε με το πάντιμο Αίμα Του. Και με το σώμα μας, λοιπόν, και με το πνεύμα μας, που ανήκουν στο Θεό, Αυτόν πρέπει να δοξάζουμε.

Η αιχμαλωσία της ψυχής από την ηδυπάθεια προξενεί μεγάλο κακό στον άνθρωπο, καθώς του στερεί και τα υλικά και τα πνευματικά του αγαθά. «Όποιος κάνει συντροφιά με πόρνες, εξανεμίζει τον πλούτο του», λέει ο σοφός Παροιμιαστής (29:3). Και δεν εξανεμίζεται μόνο ο πλούτος του φιλήδονου, αλλά και το σώμα του εξασθενεί και η μνήμη του αδυνατίζει και ο νους του σκοτίζεται και η θέλησή του χάνει την ελευθερία της, καθώς υποδουλώνεται στο αισχρό του πάθος. Μα το χειρότερο είναι, όπως είπαμε, ότι ο δούλος της φιληδονίας στερείται τη χάρη του Θεού και τη βασιλεία των ουρανών «γιατί ο Θεός θα καταδικάσει τους πόρνους και τους μοιχούς» (Εβρ. 13:4).

(Γέροντος Ευστρατίου, «Απαντήσεις σε ερωτήματα Χριστιανών» Ιερά Μονή Παρακλήτου Ωρωπού)

Πηγές: ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ- fdathanasiou.wordpress.com